

FÁZI PLÁNOVÁNÍ

- Volba cílového souboru

2. fáze: plánování – volba cílového souboru

- **Cílová populace = základní soubor**
 - Skupina lidí, které spojuje přítomnost/nepřítomnost zkoumané proměnné.
- **Kritéria inkluze** – kritéria **zařazení** = co musí jedinec splňovat, aby byl zařazen do výzkumu.
- **Kritéria exkluze** – kritéria **nezařazení** = co když jedinec má, nesmí být ve výzkumu.
- **Výběrový (výzkumný) soubor**
 - Reprezentativní skupina vybraná s cílové populace.
 - Výběr vlivní výsledky výzkumu:
 - velikost souboru,
 - reprezentativnost souboru,
 - nediskriminace jedinců,
 - velké množství těch co odmítnou se účastnit,
 - zkreslení z již netestovaných proměnných.
- **Vyčerpávající soubor**
 - Výzkum je uskutečněn u všech jedinců cílové populace.

Správná volba je klíčová pro validnost tvrzení.
Interní validita = platnost tvrzení v cílové populaci.
Externí validita = do jaké míry lze tvrzení generalizovat na celou populaci.

soubor =
cílová
populace

Výběrový
soubor

2. fáze: plánování – volba výzkumného souboru

NÁSTROJ	Náhodný	Záměrný
K náhodnému výběru je nezbytné znát všechny členy cílového souboru. Při výběru je uplatňován princip náhody (losování, mechanické pravidlo = např. každý pátý na seznamu)		
Mnohé způsoby výběru výzkumného souboru lze tedy využít u náhodného i záměrného výběru. Záleží na postupu výběru konkrétního subjektu.		
Jednoduchý náhodný výběr	✓	✗
Mechanický náhodný výběr	✓	✗
Účelový expertní výběr	✗	✓
Skupinový výběr	✓	✓
Vícenásobný (vícestupňový) skupinový výběr	✓	✓
Stratifikovaný (oblastní) výběr	✓	✓
Kvótový výběr	✓	✓
Kriteriální výběr	✓	✓
Párový výběr	✗	✓
Snowball metoda	✗	✓
Oportunitní namátkový výběr	✗	✓
Sebevýběr – anketní výběr	✗	✓
Výběr výzkumného vzorku prostřednictvím sociálních sítí	✗	✓

2. fáze: plánování – výběr výzkumného souboru

- **Jednoduchý náhodný výběr:** ze všech osob cílové populace jsou vylosováni ti, co budou zařazeni do výzkumu.
- **Mechanický náhodný výběr:** ze seznamu všech osob cílové populace je vybrán např. každý pátý, nebo každý jehož přímení začíná n K a R a B a P.....
- **Účelový expertní výběr:** uplatnění převážně v kvalitativním výzkumu – zcela subjektivní výběr výzkumníkem.
- **Skupinový výběr:** určitá skupina lidí (např. jedna nemocnice a výzkumný soubor tvoří sestry tam pracující).
- **Vícenásobný (vícestupňový) skupinový výběr:** výběr skupiny vyššího řádu, posléze nižšího řádu (např. vybrána nemocnice, poté klinika, poté oddělení, poté konkrétní jednatel....).
- **Stratifikovaný (oblastní) výběr:** všichni z cílové populace jsou rozčleněni na menší odlišné skupiny (např. absolventky SZŠ, VOZŠ, Bc., Mgr.) a z každé skupiny jsou pak vybráni členové výzkumného souboru.
- **Kvótový výběr:** víme-li např., že v cílové populaci je 30 % žen a 70 % mužů je toto rozložení dodrženo i při výběru výzkumného souboru.

2. fáze: plánování – výběr výzkumného souboru

- **Kriteriální výběr:** výzkumný soubor je vybrán dle zastoupení určitého kritéria (např. kuřáci).
- **Párový výběr:** výběr dvou co nejvíce podobných skupin (věk, pohlaví, vzdělání). Jedna má určitou charakteristiku (např. rakovinu plic) a druhá ji nemá.
- **Snowball metoda (metoda nabalování):** osoba cílové skupiny a se stává informátorem (dává nám kontakt na další osobu nebo jí předloží výzkumný nástroj) a nově kontaktovaní se opět stávají informátory a celý cyklus se opakuje.
- **Oportunitní namátkový výběr:** testujeme kohokoliv, kdo je zrovna ochoten se nechat testovat.
- **Sebevýběr – anketní výběr:** testujeme ty, co na základě výzvy chtějí být součástí výzkumného souboru.
- **Výběr výzkumného vzorku prostřednictvím sociálních sítí:** velké riziko toho, že informace získáme od osoby, které nesplňuje požadavky cílové populace. Lze eliminovat cílenou distribucí odkazu.

2. fáze: plánování – volba velikosti cílového souboru

Kvantitativní výzkum

- Čím větší tím lepší.
- Při srovnávání skupin je třeba dosáhnout vyrovnaného početního zastoupení v jednotlivých skupinách.

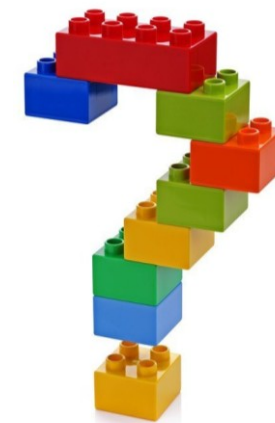
Kvalitativní výzkum

- Sběr informací se provádí do doby nasycení = další zdroj informací přináší informace, které již víme z předchozích případů (nasycení je třeba ještě ověřit).

FÁZI PLÁNOVÁNÍ

- Volba metody sběru dat

2. fáze: plánování – volba výzkumného nástroje

NÁSTROJ	KVANTITATIVNÍ	KVALITATIVNÍ
Přestože některé z výzkumných nástrojů lze použít jak u kvantitativního tak u kvalitativního výzkumného dizajnu, jejich konstrukce a způsob sběru dat je pro odlišný.		
Dotazník	✓	✗
Rozhovor	✓ Strukturovaný (defecto dotazník vyplněný za asistence výzkumníka)	✓ Polostrukturovaný, nestrukturovaný
Pozorování	✓ Strukturovaný záznamový arch sledování počtu výskytu jevu	✓ Pořízení videonahrávky podrobný rozbor
Rozbor psaného projevu	✓	✓ Např. zkoumání deníku nebo, eseje na určité téma
Rozbor kresby	✗	✓
Experiment	✓	✗

2. fáze: plánování – volba výzkumného nástroje

- Chování lidí na veřejném místě – **POZOROVÁNÍ.**
- Chování lidí v soukromí – **ROZHOVOR** nebo **DOTAZNÍK.**
- Zkoumání názorů, pocitů, víry, hodnot - **ROZHOVOR** nebo **DOTAZNÍK** nebo **POSTOJOVÉ ŠKÁLY.**
- Schopnosti jedinců – **STANDARDIZOVANÉ TESTY.**

FÁZI EMPIRICKÁ

- Formulace cílů/hypotéz/výzkumných otázek
- Tvorba výzkumného nástroje

3. fáze: empirická – formulace cílů, hypotéz, výzkumných otázek

Kvalitativní výzkum

Kvantitativní výzkum

Formulace výzkumných cílů

FORMULACE
VÝZKUMNÝCH OTÁZEK

Má podobu **tázací věty** a je: jasná, jednoduchá, logická, plodná.

FORMULACE HYPOTÉZ

Hypotéza je vyvratitelné tvrzení o vztahu mezi proměnnými. Má podobu **oznamovací věty** a je: jasná, jednoduchá, logická, ověřitelná, plodná

Fáze tvorby hypotézy

Prvotní hypotéza – de facto výzkumný problém

Vědecká hypotéza

Pracovní hypotéza

Statistická hypotéza

H_0 – neexistuje vztah mezi proměnnými.

H_A = existuje statisticky významná závislost mezi proměnnými.

Operacionalizace proměnných

3. fáze: empirická – obsahové zaměření hypotéz a výzkumných otázek

Existenční

- Popisuje doposud nepopsané jevy.

Nomologické

Jejich potvrzením či vyvrácením vzniká nová teorie.

Opisné

- Popisují vztahy mezi jevy.

Vysvětlující

- Vysvětlují vztahy mezi jevy.

Rozdíl mezi proměnnými nesměrový

- Zjistí rozdíl neurčí směr ani velikost rozdílu (je/není rozdíl mezi μ a μ).

Rozdíl mezi proměnnými směrový

- Zjistí rozdíl a určí jeho směr (μ muži více než μ).

Rozdíl mezi proměnnými kvantifikovaný

- Ukazuje velikost rozdílu.

Výzkumná otázka (dle PICO rámce):

Cíl 1:

Nezávislá proměnná (proměnná A)	Závislá proměnná (proměnná B)

1H0: Nezávislá proměnná statisticky významně **NEOVLIVŇUJE** výskyt závislé proměnné.

2H0: Nezávislá proměnná statisticky významně **NEOVLIVŇUJE** výskyt závislé proměnné.

Popřípadě kumulační hypotéza:

Zdroje

BÁRTLOVÁ S., SADÍLEK P., TÓTHOVÁ V. Výzkum v ošetrovatelství. Brno, Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2008. ISBN 978-80-7013-467-2.

BRABCOVÁ, J a kol. Skoč! Aneb reálný život, Plzeň: Grafia 2005, ISBN 80 -902340-7-9

<http://knihovna.upol.cz/lf> (vzdělávání, DSP).

DISMAN, M. Jak se vyrábí sociologická znalost. Karolinum, Praha 1993, 2005.

FARKAŠOVÁ, D. A kol. Výzkum v ošetrovatelstve. Martin: Osveta, 2006.

ISBN 80-80632-286.

HENDL, J. Kvantitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

HUŠÁK, V. Jak napsat publikaci? Jak připravit prezentaci?, Olomouc: LF UP 2007, ISBN 978-80-44-1736-3.

CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

KUTNOHORSKÁ, J. Výzkum v ošetrovatelství. Praha: Grada, 2009. ISBN

978-80-247-2713-4.

MAZALOVÁ, L. *Kapitoly z výzkumu v ošetrovatelství*, Olomouc: Fakulta zdravotních věd 2016. Dostupné:

http://old.fzv.upol.cz/fileadmin/user_upload/FZV/DSP_Osetrovatelstvi/Skripta/Kapitoly_z_vyzkumu_v_osetrovatelstvi.pdf

PLEVOVÁ I, et al. Ošetrovatelství. I Praha: Grada, 2011. ISBN 9788024735573.

PUNCH, K. *Úspěšný návrh výzkumu*. Translated by Jan Hendl. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 230 s. ISBN 9788073674687.

ŽIAKOVÁ, K et al. *Ošetrovatel'stvo teóra a vedecký výzkum*, Martin: Osveta 2003, ISBN 80-8063-131-X

<http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/index.php/o-ucebnici/ako-citovat.php>

https://www.google.cz/search?q=Testov%C3%A9+krit%C3%A9rium&ie=utf-8&oe=utf-8&client=firefox-b-ab&gfe_rd=cr&dcr=0&ei=GEe6WeTHCKGE8QfBkYXoCQ

http://home.ef.jcu.cz/~birom/stat/cviceni/09/p_value.pdf

Hodně zdaru při výzkumu